

Potilastiedon arkiston tilannekatsaus

29.3.2023

Sole Salmijärvi

Kan
+
ta

Esityksen sisältö

- Potilastiedon arkiston ympäristöt ja versiot
- Potilastiedon arkiston ajankohtaiset asiat
- Potilastiedon arkiston kehittämisen tilanteesta

Potilastiedon arkiston ympäristöt ja versiot

Tuotannon PTA-versio 8.12.2022 + 13.1.2023 (TK2212.1 + TK2301.2)

- Sote-uudistuksen tuki: Tuki hyvinvointialueiden siirtymäkaudelle 1.1.2023 jälkeen sekä Uudenmaan väliaikaiselle tiedonsaantioikeudelle.
- Vanhojen tietojen arkistointi: mahdollisuus antaa myös alkuperäinen rekisterinpitäjätieto
- Kelan lomake SV67 (Todistus matkakorvausta varten) Kelaan: Todistus voidaan allekirjoittaa myös organisaatiokortilla (muun kuin ammattihenkilön kortilla).
- Koronatodistusten muodostumisen päivitys 13.1.2023: Tuki myös uusille ATC-koodeille J07BN01-04.

Asiakastestiympäristön versio 23.3.2023

- Tuotannossa oleva version lisäksi testattavissa seuraavat toiminnallisuudet:
 - Uusi Potilastiedon arkiston 1.1.2024 käyttöönotettava kieltolomake.
 - Ostopalveluratkaisun seuraava versio "OSVA 2.0": ostopalvelun valtuutuksen haku ja arkistointi
 - Huom! Myös nykyisen ostopalvelun valtuutus -lomakkeen arkistoinnin ja haun tekninen ratkaisu on uudistunut, muutos on menossa myös tuotantoon alkuvuonna 2023.
 - Hetu-uudistus (tuettuna myös uudet välimerkit)
 - PP35 (Arkistoidun asiakirjan edelleenvälitys) toimii nyt myös ostopalvelutilanteessa.
 - Käytössä uusi kevyt kyselyrajapinta PP59 (Palvelutapahtuman tarkistus), joka korvaa poistuvan kyselyrajanpinnan PP57.
- Koronarokotustodistuksen muutos myös AT:ssä Myös uusien ATC-koodien (J07BN01-04) tuki

Tuotannonkuvaympäristö

- Tuotannonkuvaympäristö: Tietojärjestelmätoimittajat ja terveydenhuollon organisaatiot voivat käyttää tuotannonkuvaympäristöä testatakseen potilastietojärjestelmiinsä tekemiään muutoksia samanlaisessa ympäristössä, joka on muutosten käyttöönottohetkellä tuotannossa.
- Tuotannonkuvaympäristössä on siis käytössä sama versio kuin tuotannossa.
 - Päivitetty tuotantoa vastaavaksi 17.1.2023.
- Muistutus Kanta-ongelmien testausmahdollisuuksista: Potilastiedon arkiston ja Reseptin tuotannonkuvaympäristöt ovat pois käytöstä joka kuukauden ensimmäinen maanantai kello 12–15 virhetilanteiden testausta varten.
- Tietoa Potilastiedon arkiston testiympäristöistä: [Testiympäristöt - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#)

Ajankohtaisia asioita Potilastiedon arkistosta

Potilastiedon arkiston määrittelyjen päivityksiä

- Viimeisimmät määrittelyjen päivitykset. Viimeisimmät päivitykset ([omalla sivullaan](#)).
- **Maaliskuu 2023**
 - 8.3.2023 on päivitetty kuvauksiin [Potilastiedon arkiston CDA R2 Header](#) ja [Potilastiedon arkiston asiakirjojen kuvailutiedot](#) ammattihenkilön yksilöinnissä käytettävien tunnisteiden käyttöä.
 - 2.3.2023 on julkaistu [Tiedonhallintapalvelun määrittelyt](#) kommentoitavaksi ajalla 6.–24.3.2023.
- **Tammikuu 2023**
 - 3.1.2022 on päivitetty [Potilastiedon arkiston toiminnalliset vaatimukset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmille](#) v1.41.

Ostopalveluratkaisun tekninen muutos

- Osana Ostopalveluratkaisun kehittämistä (OSVA 2.0) nykyiseen ostopalveluratkaisuun (OSVA v 1) on toteutettu tekninen muutos ostopalvelun valtuutusten käsittelyyn
- Ostopalvelun valtuutuksia Potilastiedon arkistossa käsittelevä palvelu on muuttunut, ja ostopalvelun valtuutusten arkistointiin ja hakuun on lisätty tarkastuksia. Muutos viedään tuotantoon lähiaikoina.
- Huom! Ostopalvelun valtuutusten hakua on yhä kehitetty, kehotamme kaikkia ostopalvelun valtuutuksia käsittelevät järjestelmät testaamaan myös nykyisen ostopalvelun valtuutusten **haun ja arkistoinnin** omatoimisesti.
- Mikäli ostopalvelun valtuutuksien arkistointi tai haku ei toimi, ottakaa pikaisesti yhteyttä, kantakehitys@kanta.fi!

Tiedonhallintapalvelun päivittyneiden määrittelyjen kommentointikierros 6.–24.3.

- Kommentointikierros kohdistui seuraaviin materiaaleihin:
 - Tiedonhallintapalvelun toiminnalliset määrittelyt v. 1.3 RC1
 - Potilastiedon arkiston tekniset määrittelyt
 - Kuvantamistutkimuksen CDA R2 -määrittely ja esimerkkiasiakirja
 - Laboratoriotutkimusten CDA R2 -määrittely ja esimerkkiasiakirja
 - Tiedonhallintapalvelun koosteet ja ylläpidettävät asiakirjat CDA R2 -määrittely ja laboratoriotutkimusten koostepalautusesimerkki.
- Kiitämme kommentointiin osallistuneita!
- Kommenttikierroksen pohjalta päivitetty määrittelyt julkaistaan kanta.fi:ssä huhtikuun aikana.

Tahdonilmaisupalvelun toiminnalliset määrittelyt

- Tahdonilmaisupalvelun toiminnallisten määrittelyjen kommentointikierros 29.3.–14.4.2023.
- Määrittelyyn on koottu vaatimukset seuraavista määrittelyistä:
 - Vaatimukset asiakastietoa käsitteleville tietojärjestelmille v5.4
 - Sosiaalihuollon tiedonhallinnan tukiprosessit v4.2
 - Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollossa, luku 11., v3.4
 - Potilastiedon arkiston toiminnalliset vaatimukset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmille, luku 3.4 Tahdonilmaisupalvelun asiakirjat
 - Uutena asiana uudet tahdonilmaisut Tutkimusaineistolöydöstä koskeva yhteydenottokielto.
- Muutosten esittely- ja keskustelutilaisuus 3.4.2023 kello 14–15.30 Teams-kokouksena.
- Linkki määrittelyjen kommentointisivulle: [Määrittelyjen kommentointi - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#)

Virheiden käsittelystä Potilastiedon arkistossa

- Muistutuksena, muutama tekninen ohjeistus asiakirjan arkistoinnista:
- 2.3 Arkistoinnin aikakatkaisu
 - Mikäli asiakasjärjestelmässä tulee timeout sen takia, että arkistopalvelu ei vastaa, saa uudelleenlähetyksen tehdä **2 minuutin päästä**.
- 2.4 Arkistoitavan asiakirjan koko
 - Arkistoitavan asiakirjan suositeltava koko on alle 200 kt, maksimikoko on 1 Mt. Kokorajoitus ei koske vanhoja asiakirjoja eikä kuva-aineistoa.
- [Potilastiedon arkiston teknisiä ohjeita - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#)

Tulossa oleva muutos tahdonilmaisujen tulostamiseen

- Uuden asiakastietolain myötä tahdonilmaisuja ei enää allekirjoiteta, mutta asiakirja annetaan pyydettäessä tulosteena.
- Toistaiseksi tulostusta on tuettu kahdella tavalla:
 - PDF-muunnostiedostot luovutusluvalle ja kiellolle (aiempi tapa)
 - Valmiit Kannan tuottamat PDF-muotoiset kieltoyhteenveto ja jatkossa myös huoltajan versio kieltoyhteenvedosta
- Jatkossa siirrytään laajemmin Kannan tuottamiin PDF-tulosteisiin, jotka voidaan hakea uudella tulostus-palvelupyynnöllä.
- Pilottina tässä on uusi tahdonilmaisu ”Tutkimusaineistolöydöstä koskeva yhteydenottokielto”, jonka määrittelyt julkaistaan lähiaikoina.

Luovutusluvan teksteihin tulossa pieniä täydennyksiä

- Luovutusluvan tekstit ovat tarkentumassa lähiaikoina.
- Julkaisu Koodistopalvelussa lähiaikoina.
- Samassa yhteydessä tulee päivitys luovutusluvan tulostamisen muunnospakettiin.

Kelan todistuksista ja niiden välittämisestä

Kelan todistukset ja lausunnot, sallitut tekstin muotoilut

- Todistuksilla ja lausunnoilla tuettuna on vain rivinvaihtomerkki br.
- [Kertomus ja lomakkeet - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#) luku 5.18
 - ...Tekstimuotoisissa kentissä (character string -tietotyyppi) on käytettävissä rivivaihtomerkki (br) muotoilukeinona, jonka avulla täyttäjä voi halutessa kirjata myös kappaleenvaihdot (kaksi rivinvaihtoa) sekä listat (ranskalaisten viivojen ja rivinvaihtomerkkien avulla). Rivinvaihtomerkin huomioiminen on näissä pakollista tekstin ymmärrettävyyden säilyttämiseksi.
- Kela on toteuttanut tyylitiedoston, joka huomioi br-rivinvaihdon. Ennen sen käyttöönottoa, tyylitiedostoon tehdään lisäys, mikäli todistuksessa on vastoin ohjeistusta käytetty muita muotoiluja, ei tyylitiedosto käsittele mitään muotoiluja ko. todistuksessa tai lausunnossa.

Häiriötä kahden todistuksen välittämisessä Kelaan

- [SV 75 Kela/Lomake - Todistus raskaudesta](#)
 - Kelassa voidaan ottaa vastaan ainoastaan uudemmalla, 21.3.2023 julkaistulla Koodistopalvelun versiolla tehtyjä SV 75 -todistuksia.
 - Version tunniste 1.2.246.537.6.12.2002.364.20230201 (*version tunniste päivittynyt*)
 - Aiemman version arkistointi on mahdollinen, mutta välitys Kelaan ei enää onnistu.
 - Version tunniste 1.2.246.537.6.12.2002.364.20140301
- [SV 97 Kela/Lomake – Lääkärinlausunto erityisraskausvapaan tarpeesta](#)
 - Kelassa ei voida toistaiseksi ottaa vastaan ko. lääkärinlausuntoa sähköisesti.
 - Arkistointi on mahdollinen, eli todistus näkyy Omakannassa asiakkaalle.
 - Korjaus välitykseen on tulossa kevään 2023 aikana.
- Kun välitys ei toimi, tulostetaan todistus asiakkaalle, ja hän toimittaa todistuksen itse Kelaan paperilla tai pdf-muodossa OmaKelan kautta.
- [Todistusten ja lausuntojen välityksessä Kelaan on havaittu häiriö - Kansalaiset - Kanta.fi](#)

Potilastiedon arkistosta kehittämisen tilannetta

Potilastiedon arkiston uusi kieltolomake

- Potilastiedon arkiston kieltolomake muuttuu 1.1.2024. Kieltolomakkeeseen on tulossa seuraavat täydennykset:
 - Tuki puolesta asioinnille: kiellon yhteyteen voidaan kirjata tieto kiellon asettajasta tai asettajista sekä asettamisen ajankohdasta.
 - Tieto laajasta luovutuskiellosta lisätään kieltolomakkeelle (Erillinen laajan luovutuskiellon lomake (LKIE) on poistunut).
 - Kieltolomakkeella voi asettaa kiellon myös yksityiseen työterveysrekisteriin.
- Uusi kieltolomake on asennettu omatoimiseen testaukseen asiakastestiympäristöön.

Kieltolomakkeen tulevat muutokset, käyttöönnotosta

- Asiakastietolain siirtymäajan mukaisesti laaja luovutuskielto ja mahdollisuus kieltää yksityinen työterveysrekisteri on otettava käyttöön viimeistään 1.1.2024.
- Terveystietojen luovutuslupaa ja luovutuskieltoja voidaan hyödyntää 1.1.2024 lähtien **myös Kannan ulkopuolisiin luovutuksiin**: sekä paikallisiin luovutuksiin että sellaisen aineiston luovutuksiin, mitä ei ole Potilastiedon arkistossa.
 - Huom! Potilaslain mukainen suostumus tietojen luovutuksiin poistuu 31.12.2023.
- Kaikkien luovutuksia tekevien potilastietojärjestelmien tulee osata käsitellä myös uudet kieltotyypit, erityisesti laaja luovutuskielto.
- Potilastiedon arkiston kieltokokonaisuudesta on tulossa tiedote lähiaikoina.

Toisiolain 55 §:n mukainen kieltö, ”Tutkimusaineistolöydöstä koskeva yhteydenottokielto”

- Kanta-palveluiden tahdonilmaisupalveluun ollaan toteuttamassa uusi kieltolomake: Tutkimusaineistolöydöstä koskeva yhteydenottokielto. Lomakkeen avulla potilaalla on oikeus kieltää kliinisesti merkittävän löydöksen perusteella tehtävät yhteydenotot.
- Henkilö voi asettaa kiellon OmaKannassa tai julkista terveydenhuoltoa tuottavassa toimintayksikössä asioidessaan.
- Eteneminen
 - Toiminnalliset määrittelyt kommentointikierroksella 29.3.–14.4.2023.
 - Lomakerakenne julkaistaan Koodistopalvelussa lähiaikoina.
 - Määrittelyjen julkaisu kevään aikana.
 - Toiminnallisuus ja yhteistestausvalmius asiakastestiympäristössä kesän aikana.
 - Tuotantokäyttö alkaa viimeistään 1.1.2024.
- Tutkimusaineistolöydöstä koskeva yhteydenottokiellosta on tulossa tiedote lähiaikoina.

Muuta kehittämistyötä Potilastiedon arkistossa keväällä 2023

- Laboratorio- ja kuvantamistutkimusten ja koostepalautuksen muutokset (kommenttikierroksen pohjalta).
- Terveystietojärjestelmän ajanvarausasiakirja
 - Toteutus FHIR-asiakirjana. Määrittelyjä tulossa kommentointiin loppukeväästä.
- Uuden asiakastietolain muutokset
 - Muutokset ovat selvityksessä Kanta-palveluissa.
 - Kanta-info perjantaina 31.3.2023 klo 13–15: Käyttöönottojen tilannekatsaus, myös lyhyesti asiakastietolain muutoksista. [Kanta-palvelujen infotilaisuudet - Sote-ammattilaiset - Kanta.fi](#)
 - Lisää tietoa uudesta asiakastietolaista ja sen vaikutuksista kesäkuun toimittajayhteistyökokouksessa tai erillisessä toimittaja-infossa sekä syksyn Kanta-infossa.

Kanta

Kiitos

Sole Salmijärvi, Potilastiedon arkiston tuoteomistaja

Olemme myös somessa

@kantapalvelut